

Kurt Helles Bardeleben
Advokat (H), partner
Dampfærgevej 10, 2. sal
2100 København Ø
Sag 26025
29. september 2020

Juridisk afdækning af Københavns Kommunes pligter og muligheder i forbindelse med udledning af spildevand i Øresund

Baggrund

HOFOR Spildevand A/S ansøgte den 20. marts 2020 om tilladelse til udledning af mekanisk rensset spildevand i Øresund. Baggrunden for ansøgningen var, at der i forbindelse med byudviklingen af området Svanemølleholmen blev påtænkt byggeri hen over den ledning, som forbinder Strandvængets pumpestation med Lynetten Renseanlæg (Lynetteledningen), idet der i den forbindelse var behov for at foretage en ledningsinspektion.

Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning udstedte den 13. maj 2020 tilladelse til HOFOR Spildevand A/S til udledning af mekanisk rensset spildevand i Øresund på en række vilkår.

Omfanget af udledningen ifølge tilladelsen gav anledning til politisk undren, og efter udvalgsbehandlingen den 25. maj 2020 blev der udtalt et ønske om en nærmere undersøgelse af de miljømæssige konsekvenser ved udledningen af spildevandet til Øresund og af mulighederne for at tilbagekalde eller omgøre tilladelsen.

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 8. juni 2020 at iværksætte en uvildig juridisk undersøgelse af dels den pågældende tilladelse til HOFOR, herunder det gældende regelgrundlag for tilladelser på det pågældende område, dels en miljøfaglig vurdering af alternative løsninger for udledning af det spildevand, som ellers var omfattet af tilladelsen.

Udledningstilladelsen af 13. maj 2020 var tidsbegrænset til udgangen af juni måned 2020, og den er derfor på nuværende tidspunkt udløbet. HOFOR har i øvrigt meddelt, at man ikke forventer at indgive en ny tilsvarende ansøgning, idet behovet for den pågældende ledningsinspektion ikke længere er til stede.

Da udledningstilladelsen af 13. maj 2020 ikke længere er aktuel, har SIRIUS_advokater efter møder med et politisk underudvalg foreslået følgende

KOMMISSORIUM:

Undersøgelsen skal udføres med overvejende fokus på de juridiske rammer for udstedelse af tilladelser til udledning af ikke rensat eller alene mekanisk rensat spildevand efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1.

Som led i undersøgelsen indhenter SIRIUS_advokater en uvildig miljøfaglig vurdering af de mulige kort- og langsigtede konsekvenser for havmiljøet i Øresund, såfremt udledningen som beskrevet i tilladelsen af 13. maj 2020, var blevet effektueret.

Til beskrivelse af Københavns Kommunes praksis udarbejder Københavns Kommune til SIRIUS_advokater en oversigt, som beskriver samtlige tilladelser til udledning af spildevand – både planlagte og ikke planlagte udledninger -, som er givet til offentlige og private virksomheder i den seneste femårige periode.

Med baggrund i de tilvejebragte oplysninger og vurderinger, vil den juridiske afdækning, navnlig belyse følgende forhold:

1. **Det juridiske grundlag for udstedelsen af tilladelse til udledning af urensat eller alene mekanisk rensat spildevand fra udledere.**

Gennemgangen vil omfatte en beskrivelse af de regler og retningslinjer, skrevne som uskrevne, der gælder for udstedelse af udledningstilladelser. Gennemgangen vil navnlig omfatte følgende:

- Lovgivning og offentligretlig regulering, herunder lokalplaner, spildevandsplaner og byggetilladelser;
- Aftaler indgået med andre kommuner;
- internationale konventioner, herunder Århuskonventionen;
- Opregning af anerkendte grænseværdier for enkeltstoffer.

2. **Sagsbehandlingen ved udstedelse af tilladelser af den pågældende karakter**, herunder det nødvendige og tilstrækkelige omfang af sagsoplysningen og proportionalitetsvurderingen, samt rammerne for det kommunale skøn. Afdækningen vil navnlig omfatte følgende:

- Hvilke krav kommunen kan stille til ansøgers (spildevandsselskabets) egen sagsoplysning;
- hvad kommunen kan og bør inddrage i proportionalitetsafvejningen, hvilket for eksempel kan omfatte:
 - Politiske målsætninger,
 - økonomiske betragtninger,
 - ressourcebetragtninger for spildevandsselskabet,
 - hensynet til forbrugerne,
 - andet.

3. Københavns Kommunes hidtidige praksis for udstedelse af udledningstilladelser.

- Beskrivelsen vil tage udgangspunkt i tilladelsen af 13. maj 2020 til HOFOR, men vil også omfatte tidligere udstedte tilladelser max. 5 år tilbage.
- Det vil blive belyst, om kommunen er bundet af en eksisterende praksis for håndtering af tilladelser af den pågældende art, samt hvordan, og i hvilken udstrækning, og under hvilke forudsætninger en praksisændring i givet fald kan realiseres.

4. Den kommunale forankring af kompetencen til udstedelse af tilladelser herunder navnlig:

- Betydningen af delegationer;
- samspillet mellem forvaltningen og det politiske udvalg.

5. Forholdet mellem Københavns Kommune som både myndighed og ejer af HOFOR, som navnlig vil omfatte:

- En belysning af selskabsbestyrelsesmedlemmers mulighed for/pligt til at orientere det politiske bagland om selskabets forhold;
- Samspillet mellem kommunen som ejer og kommunen som myndighed og som politisk institution;
- En belysning af, om det gør forskel, hvem der betaler regningen (HOFOR's forbrugere eller kommunens skatteborgere)?

6. Ekstern kommunikation om ansøgninger og/eller tilladelser til spildevandsudledning.

Kommunens muligheder for og forpligtelser til ekstern kommunikation om spildevandstilladelser vil med udgangspunkt i gældende regler/konventioner, og særlige politiske ønsker/målsætninger, vil blive beskrevet navnlig med fokus på følgende:

- Omfanget og karakteren af borgerinddragelse;
- Hvornår og hvordan borgerne skal/bør inddrages.

-----0-----

SIRIUS_advokaters leverance til Københavns Kommune

SIRIUS_advokaters undersøgelse vil udmønte sig i et juridisk responsum, der behandler og besvarer ovennævnte under 1) – 6) opregnede temaer.

Derudover vil SIRIUS_advokater, med afsæt i tilladelsen af 13. maj 2020 og den miljøfaglige vurdering, udarbejde et oplæg til et fremtidigt administrationsgrundlag.

Administrationsgrundlaget vil have karakter af et redskab, som forvaltningen vil kunne anvende ved behandlingen af fremtidige ansøgninger vedrørende udledning af spildevand. Administrationsgrundlaget vil i nødvendigt omfang gøre brug af eksempler på "do's & dont's", samt konkrete hjælpeværktøjer i form af eksempelvis tjeklister, som forvaltningen kan gøre brug af i forbindelse med sagsbehandlingen.

Oplægget til et administrationsgrundlaget vil blive formuleret ud fra den antagelse,

- a) at Teknik- og Miljøudvalget ønsker størst mulig transparens, både i forholdet mellem udvalget og forvaltningen, mellem kommunen og HOFOR og mellem kommunen og borgerne;
- b) at tilladelser til udledning af spildevand bør begrænses mest muligt samt
- c) at man i forhold til behandlingen af fremtidige ansøgninger om tilladelse til udledning af urensset eller alene mekanisk rensset spildevand ønsker at anvende alle de muligheder, som lovgivningen giver, for at udfordre og begrænse udledning mest muligt.

Gennemførelse af undersøgelsen

Undersøgelsen gennemføres af SIRIUS_advokater som en uvildig juridisk undersøgelse.

Til brug for undersøgelsen udleverer Københavns Kommune alt eksisterende skriftligt materiale, som belyser kommunens seneste fem års praksis for behandling af ansøgninger om tilladelse til spildevandsudledning, herunder oplysning om, hvilke tilladelser der tidligere er meddelt til hvilke virksomheder (både offentlige og private) og på hvilken baggrund.

SIRIUS_advokater tilvejebringer i muligt omfang en miljøfaglig vurdering af den potentielle påvirkning af miljøet, såfremt udledningstilladelsen af 13. maj 2020 var blevet anvendt i fuldt omfang.

Efter aftale med Teknik- og Miljøudvalget kan der endvidere afholdes et møde med repræsentanter fra Teknik- og Miljøforvaltningen med henblik på at få indsigt i forvaltningens hidtidige sagsbehandlingsgange.

Undersøgelsen forventes afsluttet inden udgangen af januar 2021, og vil kunne offentliggøres, hvis Københavns Kommune ønsker offentliggørelse.

København den 29. september 2020

Kurt Helles Bardeleben

Veronica Wolthers-Petersen

Søren Stenderup Jensen